

[Jacob Pedersen.]

man fået følge af de videnskabelige og faglige biblioteker. Resultatet af drøftelserne er det foreliggende lovforslag. Kravet om en virkelig faglig uddannelse af bibliotekarerne ved landets biblioteker mener man vil opfyldes ved oprettelse af denne biblioteksskole med rektor og lektorer, skoleråd og undervisningsplan, alt i henhold til lovforslaget. Al biblioteksvidenskab og alt biblioteksarbejde skal udgå fra denne skole og dens styrende råd på 3 medlemmer, biblioteksdirektøren, rigsbibliotekaren og en repræsentant for undervisningsministeriet, og dette i forbindelse med en ændring af de unges uddannelse skulle foranledige en mere intensiv udnyttelse af vore biblioteker og en større interesse hos befolkningen for at skaffe sig viden og indsigt fra bøgernes verden. Mon ikke befolkningens interesse for bøger, dens læse- og lærelyst, har andre og dybereliggende årsager? — jeg tænker f. eks. på besættelsestidens vældige stigning i antallet af bogudlån på bibliotekerne og på den afgørende rolle, bibliotekerne og bøgerne i den tid kom til at spille for befolkningen, der herigennem uddybede og udviklede sin viden og indsigt. Jeg tænker også på folkebibliotekernes første tid, pionertiden, da bibliotekerne skød op som paddehatte rundt om i sognene og kommunerne og bøgerne blev menigmands ven og ejendom. Det hele groede op ude i befolkningen, og herfra bør udviklingen efter min mening stadig komme. De folk, der byggede det hele op, kunne nøjes med et tre måneders kursus hvert andet år; det er nu efterhånden for de unge bibliotekarers vedkommende blevet til 1 års kursus på biblioteksskole efter en elevtid på et bibliotek på 3 år, således at det, man forstår ved læretiden, består af 3 års praktisk biblioteksarbejde efterfulgt af 1 års teoretisk undervisning. Hvorfor det skulle være bedre, således som man nu foreslår, med 1 års elementær undervisning på skole, derefter 2 års praktisk uddannelse og som afslutning 1 års undervisning på skole igen, står mig ikke helt klart.

Nyordningen betyder, at den teoretiske undervisning på skole udvides fra 1 til 2 år, medens den praktiske uddannelse på bibliotek tilsvarende afkortes med 1 år, således at det, man må kalde elevtiden, uforandret

bliver 4 år. Det er, som jeg sagde før, ikke umiddelbart indlysende for mig, at denne nyordning skulle være bedre end den gamle ordning, selvom jeg nok har set i bemærkningerne til lovforslaget, at man derved mener at opnå en bedre fordeling af det teoretiske og praktiske stof. Jeg er indforstået med, at de bibliotekarere på de ledende biblioteker, der står for uddannelsen af de unge, med denne nyordning med yderligere 1 års skolegang vil blive lettet betydeligt i et krævende arbejde. Det er mit partis principielle opfattelse, at en 3-årig praktisk uddannelse på et bibliotek, hvor de unge bliver biblioteksminde, kommer ind i ånden og atmosfæren og arbejdet på et bibliotek under en dygtig og ansvarsbevidst leders vejledning, altså under mesterlærlingprincippet, er en særdeles sund og naturlig uddannelsesform, som man ikke uden videre bør forlade, og som der må foreligge tungtvejende grunde for at ændre. Vi vil meget gerne høre, om der foreligger sådanne grunde.

Den i det foreliggende lovforslag foreslåede nyordning stiller imod en yderligere teoretisk uddannelse på bekostning af den praktiske og går således i modsat retning af det, vi mener er det ønskelige, det sunde og naturlige. Lovforslaget synes at stille imod at fremskaffe det, som kaldes overkvalificeret arbejdskraft, en tendens, der er ved at brede sig i nutiden, og som gør, at man — mange gange på grund af særlige følelser og fornemmelser — arbejder sig bort fra det oprindelige, det fornuftige og naturlige; og ved siden af det meget andet, der kan være at sige om denne tendens, vil den altid virke fordyrende. Vi advarer mod en sådan udvikling. Jeg må måske minde om mundheldet: eet er et søkort at forstå, et andet skib at føre — det har stadig gyldighed, i dag måske mere end nogensinde.

I betænkningen fra 1948 vedrørende videnskaberne fremme i Danmark ved foranstaltninger fra statens side findes der i det afsnit, der omhandler forøgelsen af de videnskabelige bibliotekers kapacitet, en bemærkning — som jeg kan tilslutte mig — om, at der for forskerne her i landet i så vid udstrækning som muligt må være fri og let adgang til bøger og litteratur om de emner, der arbejdes med, og at det er af vital